

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА РОДОВІ ПОСЕЛЕННЯ ЯК МЕХАНІЗМ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ, СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

Ходаківський Є.І.

д.е.н., проф., професор кафедри економічної теорії інтелектуальної власності та публічного управління, Поліський національний університет

Якобчук В.П.

к.е.н., проф., завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління, Поліський національний університет

Плотнікова М.Ф.

к.е.н., доц., доцент кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності, Поліський національний університет

Орієнтація на внутрішні зміни суб'єктів суспільних відносин щодо забезпечення сталого розвитку засвідчила пріоритетний характер функціонування екологічних та родових поселень (Global Ecovillage Network є радником ООН з екологічних питань [1]). Проведене соціологічне опитування методом неструктурованого інтерв'ю серед мешканців родових та екологічних поселень України (наразі вони представлені у всіх регіонах країни) засвідчило наявність творчого підходу у забезпеченні розвитку підприємництва, практики функціонування громадських організацій організації населених пунктів, досвіду зеленого туризму (наразі поселення відвідали представники понад 20 країн з усіх частин світу). Внаслідок відсутності статистичних спостережень та держаного контролю за діяльністю вказаних структур основними джерелами також стали сайти поселень, відомості отримані за у фестивалях, виставках, ярмарках, громадських слуханнях, круглих столах за участю поселенців та під час проживання на території поселень.

Позитивний досвід розвитку родових та екологічних поселень України засвідчив становлення спроможності громад без додаткової участі з боку бюджетів усіх рівнів (у 2000 р. не було жодного поселення, наразі їх близько 100) [2]. Середні вкладення інвестицій у розрахунку на 1 га площі становлять 300 тис грн за 10 років [3]. Основний акцент діяльності поселенців – гармонізація відносин людини та природи – забезпечення діяльності через вирішення глобальних проблем людства за використання біомімікрії на умовах природоцентризму. Відомі європейські екологічні поселення (наприклад, Тамера у Португалії) є лідерами у питаннях очищення води, забезпечення продовольством, використання альтернативних джерел енергії (їх засновники брали участі у проєкті «Марс-2»), а також орієнтовані на гуманізм та соціальну справедливість.

Такі ініціативні групи стають засновниками стійких людських спільнот, які своїм прикладом мають на меті продемонструвати можливість моделі життя, коли людство продовжує своє здорове життя на землі стійким, соціально справедливим чином. Рух у цьому напрямку вимагає глибокого навчання законів Природи та Всесвіту, ілюструючи складність наявних взаємозв'язків. Дослідження засвідчило відсутність єдиного підходу у вирішенні вказаних задач, однак наявність загальних принципів та законів управління діяльністю соціуму. Крім соціально-екологічних питань поселенці демонструють та вивчають процеси впровадження нішевих інновацій як «ініціатив у сфері сталого розвитку». Розвиток локальної економіки, ноосферна освіта та виховання, пермакультура та публічне управління є базовими інструментами smart-community. Екологічні спільноти є відкритими до комунікації та демонструють стійкість зовнішнім змінам за соціального діалогу і соціальної дистанції (родові поселення України підтримують ідею отримання 1 га землі кожною бажаною родиною безоплатно для забезпечення себе сім необхідним). Вони демонструють досвід відновлення родючості ґрунтів, відновлення біорізноманіття та оздоровлення колишніх мешканців міст. Поселенці демонструють реальний зв'язок почуттів та творчості (розкривається талант до малювання, співу, віршування тощо) за одночасного налагодження відносин між людьми. Розвиток локальної економіки дозволяє забезпечити й фінансову спроможність.

Зосереджені на раціональному мисленні мешканці традиційних форм адміністративно-територіального утворення занадто зосереджені на особистісному, побуті, забуваючи про на зв'язок між індивідуальними і соціальними змінами, упускаючи структурні елементи. Обираючи життя за межами домінуючих структур та інститутів сучасного суспільства у місцях, які демонструють радикально інші форми організації життя, мешканці екологічних та родових поселень навмисно надають велику роль навчанню, етиці, моралі, культурі, духовності та їх розвитку. У такому контексті процес навчання також потенційно може мати перетворюючий характер. Розуміючи його як динамічний процес, що відбувається в цьому просторі взаємодії, навчання формується не на фізичному або матеріальному вимірі, що призводить до відчутних змін на рівні поведінки, соціальної взаємодії, організації та матеріального середовища, а саме враховуючи особливості конкретного місця, включаючи культуру, місцеві знання, духовну практику та онтологічні погляди, крім більш матеріальних, географічних характеристик місця, розвивається Духовність як ключовий фактор у відносинах людей, що є рушійною силою змін у свідомості.

Ґрунтуючись на вищесказаному, ми зробили висновок про визначні моменти і місця у житті поселень, наявні труднощі та факти, якими можна пишатися. Зокрема відмічається роль власної ідентичності, досвід історії,

культури та становищі в світі (наслідки сучасного способу життя), відносини із «зовнішнім світом», тенденції конкурувати з іншими). Також виявлено прагнення розвитку здібностей і навичок, здатність проявляти співчуття до себе та інших, до самопожертви, приєднання, участі або організації громадських ініціатив, здатність бачити красу у всьому. Наприклад, у процесі пошуку свого місця у алгоритм та механізми подолання роз'єднуючих станів, конфліктів та емоційної відстороненості (рівне позитивне ставлення до себе та інших). Люди сповідують споконвічні цінності цілісності всього суцього та потреби перетворення планети Земля у ідеальне середовище існування людини. Інструментами досягнення вказаних цілей є повага один до одного, надання переваги загальному благополуччю над індивідуальним і турботу про себе, відповідальність за своє життя та навколишній простір.

Список використаних джерел:

1. Yakobchuk V., Shvets T., Plotnikova M., Prysiazhniuk O., Buluy O. Virtual Reality Innovative Model Of Sustainable Development Administration In Business And Territorial Communities. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. 2021. Vol. 11 (2). P. 100–109.

2. Ходаківський Є. І., Войтенко А. Б., Плотнікова М. Ф., Булуй О. Г. Психологічні засади управління та планування інноваційним регіональним розвитком територіальних громад. Інвестиції: практика та досвід. 2021. Вип. 6. С. 58–64.

3. Плотнікова М. Ф. Родові поселення–приклад ефективного бізнесу на сільських територіях. Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (9–11 лютого 2021 р.) / за заг. ред. Л. М. Бухаріної. Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 117–119.